

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 15. marts 2022
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Lars Møller Haase
Sagsnr.: 2022-0030-7245
Dok.: 2333848

Besvarelse af spørgsmål nr. 587 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 587 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Louise Black Mogensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 587 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren med udgangspunkt i sagerne i Erstatningsnævnets Årsrapport fra 2020 med j.nr. 19-520-03814, 19-520-03816, 19-520-03817, 18-520-02365, 18-520-02619 og 18-520-02620 redegøre for reglerne om erstatning ved drab? Og vil ministeren i forlængelse heraf tilkendegive, om ministeren vil sørge for, at der ikke udbetales erstatning til bandemedlemmer og deres familier, der skyder hinanden?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Erstatningsnævnet, der har oplyst følgende om offererstatningsreglerne i tilfælde af offerets (den skadelidtes) død:

”Det følger af reglerne i erstatningsansvarsloven §§ 12-14 a og 26 a, at skadevolderen skal betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter og tab af forsørger, hvis en skade har medført en andens død, f.eks. ved en straffelovsovertrædelse som drab. I visse tilfælde skal skadevolderen betale et overgangsbeløb til afdødes ægtefælle eller samlever i stedet for erstatning for begravelsesudgifter. Derudover kan der i forbindelse med straffelovsovertrædelser, der har medført døden, blive spørgsmål om betaling af godtgørelse til efterladte.

Hvis de efterladte til en skadelidt, der er afgået ved døden som følge af et drab, ikke ønsker at rejse krav om erstatning direkte over for skadevolder, kan de i stedet indgive ansøgning herom til nævnet efter reglerne i offererstatningsloven.

Erstatningsnævnet yder erstatning m.v. efter erstatningsansvarslovens §§ 12-14 a og 26 a, hvis den skadelidte afgår ved døden, jf. § 2 i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (offererstatningsloven). Ved nævnets behandling af en ansøgning om erstatning m.v. fra de efterladte, anvendes efter § 6 a i offererstatningsloven dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade. Det er fast antaget i retspraksis, at afdødes egen skyld eller accept af risikoen for skaden også bevirker nedsættelse eller bortfald af de efterlades krav på erstatning.

For så vidt angår de i spørgsmålet oplyste sager, er det beskrevet i Erstatningsnævnets årsberetning for 2020 på side 21-22, at

Højesteret i en dom fra december 2019 (UfR 2020.819 H) havde lejlighed til at tage stilling til grundlaget for vurderingen af egen skyld/accept af risiko i et tilfælde, hvor den skadelidte på skadestidspunktet deltog i en hashhandel, der var kontrolleret af en bande-gruppering. Den skadelidte var udstyret med skudsikker vest samt walkie talkie, da han blev ramt af skud fra et medlem af en rivaliserende bande-gruppering. Byretten var forinden nået frem til, at erstatningen burde nedsættes med 1/3 henset til, at der på skadestidspunktet var en aktuel bandekonflikt med skyderier i området, og at den skadelidte herefter var eller burde være klar over, at han ved at deltage i hashsalg og vagtvirksomhed i området udsatte sig selv for en risiko for at komme til skade. Landsretten nåede frem til, at erstatningen burde nedsættes med 1/2 og lagde ved sin afgørelse vægt på, at skadelidte var registreret som værende ”i radius af og relateret til” en bande-gruppering, som var i konflikt med en rivaliserende bande. Landsretten lagde endvidere vægt på, at skadelidte, som på skadestidspunktet deltog i en vagtordning, var bekendt med, at der under den aktuelle konflikt tidligere havde været en skudepisode, og at brug af skydevåben derfor måtte anses som sandsynlig. Landsretten fandt herefter ikke, at den aktuelle hændelse, hvor skadelidte blev ramt i hovedet af skud, gik ud over, hvad han måtte være forberedt på. Landsretten sammenholdt dog skadelidtes accept af risiko med skadevolders handlinger i form af talrige skud, som blandt andet førte til, at skadelidte blev ramt i hovedet med betydelig skade til følge. En samlet vurdering førte herefter til, at skadelidtes erstatning blev reduceret med halvdel.

Højesteret lagde det samme faktum til grund, men nåede frem til, at der henset til sagens konkrete omstændigheder ikke ville ske nedsættelse eller bortfald af erstatningsansvaret som følge af medvirken til skaden eller accept af risiko for skade i en sag mod skadevolderen. Der var herefter ikke grundlag for at lade skadelidtes erstatningskrav mod staten nedsætte eller bortfalde. Højesteret tog samtidig principielt stilling til, at den lovændring, som trådte i kraft den 1. juli 1985, og hvorved den tidligere gældende rimelighedsvurdering i offererstatningsloven § 8, stk. 1, blev erstattet af samme lovs § 6 a, indebærer, at skadelidte over for staten skal stilles på samme måde, som skadelidte ville være stillet over for skadevolderen.

Som følge af denne dom fra Højesteret er området for nedsættelse/bortfald af erstatningen som følge af egen skyld/accept af risiko meget begrænset i forhold til tidligere og beror på en helt konkret vurdering af skadelidtes rolle og handlinger. Der kan således ikke siges generelt at foreligge accept af risiko, alene fordi skadelidte har tilknytning til eller er en del af et bandemiljø. Nævnet foretager således en konkret erstatningsretlig

vurdering af, hvad der op til og under hændelsen er foregået mellem skadevolder og skadelidte i den pågældende situation.

Den omstændighed, at skadevolderen som oftest har begået den erstatningspådragende handling forsætligt, vil betyde, at handlingens karakter vil kunne få ganske stor betydning ved vurderingen. Der skal således meget til, for at en skadelidt konkret har udvist egen skyld eller accept af risiko i et sådant omfang, at erstatningen skal nedsættes endsige bortfalde, hvis der er tale om f.eks. drab eller drabsforsøg.

Det er denne ændring af nævnspraksis som følge af Højesterets dom fra december 2019, der ligger til grund for nævnets tilkendelse af erstatning m.v. til de efterladte i de konkrete sager, der er oplyst i spørgsmålet. Nævnet har i disse sager ikke fundet, at den afdøde skadelidte havde udvist egen skyld eller accept af risiko i et sådant omfang, at erstatningen til de efterladte kunne nedsættes eller bortfalde.”

Som det fremgår af udtalelsen fra Erstatningsnævnet, har nævnet på baggrund af højesteretsdommen fra december 2019 ændret praksis i sager, hvor der er spørgsmål om egen skyld eller accept af risiko. Der sker herefter nedsættelse eller bortfald af offererstatning i det omfang, der ville kunne ske nedsættelse eller bortfald i en sag mellem skadelidte (eller dennes efterladte) og skadevolder.

Den 19. april 2021 tilkendegav jeg i forbindelse med 1. behandlingen af beslutningsforslag B 235/2020-21 om at fratage bandekriminelle retten til tortgodtgørelse i forbindelse med bandekriminalitet, at jeg ville tage initiativ til at undersøge, om vi kan ændre offererstatningsloven, så bandekriminelle, der kommer til skade i bandekonflikter, ikke længere har ret til at kræve statslig offererstatning.

Spørgsmålet om offererstatning til skadelidte med bandetilknytning er vigtigt for mig, da jeg ikke mener, at man kan forvente, at staten – via offererstatningsordningen – understøtter én, hvis man ved sin tilknytning til et kriminelt miljø sætter sig ud over og modarbejder samfundet, og i den forbindelse kommer til skade. Derfor indgår dette spørgsmål også i regeringens overvejelser om nye tiltag mod bandekriminalitet.